

Ontbijt

Thema	Ontbijt
Leerjaar	3 en 4
Verdeling	Het thema ontbijt bestaat uit 8 lessen, verdeeld over de leerjaren 3 en 4. Dit thema is niet opgenomen in de weekoverzichten.

Vooraf

In de lessenserie over het thema ontbijt vindt u een voorstel voor het aanleren van de onderstaande woordenschat en zinnen. U kunt deze woordenschat en zinnen deels ook zelfstandig online laten oefenen met [het Elena-pakket](#). U kunt [de flitskaarten](#) per thema downloaden.

<i>Doel</i>	<i>De leerlingen leren te zeggen wat ze wat ze graag eten en wat niet door de desbetreffende woorden apart en in eenvoudige zinnen te oefenen.</i>
<i>Woordenschat</i>	<i>de pizza, de taart, de bananen, de slagroom, de boter, de jam, de honing, de pindakaas, de hagelslag, de appel, de sinaasappel, de peer, de banaan, de tomaat, de aardbei, de yoghurt, de muesli, het meel, de pannenkoeken, het brood, het broodje, de boterham, het sap, de limonade, de cola, de worst, het zout, de peper, de kaas, het ei, de soep, de aardappel, de tomaat, de wortel, de sla, het ijs, de chocola, de chips, de aardbei, de citroen, het water.</i>
<i>Materiaal</i>	Werkbladen (einde document)
<i>Online</i>	Elena Nederlands, ontbijt

Overzicht lessen

1	- Video - Prentenboek	5	- Wat is het? - Gatsie groen - Bingo
2	- Video - Vies of lekker - Bij het ontbijt eet ik ... - De gevoelige bakker	6	- De u/oe (herhaling uit thema kleding) - Placemat - Lezen – lange en korte ei
3	- Maak het verhaal - Mmmmm - We gaan naar een feestje en ... - Klassefeest - Bingo - Lied	7	- Vind iemand die... - Lied - Menu
4	- Wat is het? - Gatsie groen - Bingo	8	- Bingo - Eet smakelijk! - Lekker!

Ontbijt

Les 1

Vertel (in de moedertaal) aan de leerlingen dat het weer tijd is voor de Nederlandse les. De focus van dit thema ligt op eten. Wat eet je graag en niet graag? Hoe ziet het eten eruit? Hoe ruikt en smaakt het eten? Hoe bestel je iets te eten? Begin met het praten over ontbijt. Laat de spullen zien die u mee heeft genomen om te praten over uw ontbijt en dat van de leerlingen. Vertel dat mensen ook wel een brood ongesneden kopen en dat je dat zelf moet snijden en dat er ontbeten wordt met broodjes!

Als inleiding kunt u teruggaan naar de lunch in thema 4 dieren en kunt u de online oefening met de kinderen doen ([eerste oefening](#)).

Video

Kijk en luister samen met de leerlingen naar het filmpje [Elena maakt een lekker ontbijt](#). Omdat het verhaal niet heel gemakkelijk te volgen is, krijgen de kinderen een kijkopdracht, die zonder veel talenkennis op te lossen is. Als u denkt dat het voor uw leerlingen te snel gaat, kunt u [het prentenboek](#) laten zien en de [tekst](#) zelf voorlezen. Kijkopdracht *Wat eten ze als ontbijt? Pizza? Pannenkoeken? Fruit?*

Prentenboek

U kunt de [5 prenten](#) laten zien en het verhaal zelf of laten [voorlezen](#). Na iedere plaat vraagt u welk eten en/of drinken genoemd wordt. Een aantal dingen kennen de kinderen uit Elena onderbouw (het fruit) of zijn internationaal (yoghurt, pizza, muesli, cola), een aantal woorden zijn nieuw (die heb ik duidelijkheidshalve onderstreept).

Antwoorden:

- Plaat 1 *de pizza, de taart, de bananen, de slagroom (drinken: de cola)*
 Plaat 2 *het brood, de broodjes, de boter, de jam, de honing, de pindakaas, de hagelslag*
 Plaat 3 *de appel, de sinaasappel, de peer, de banaan, de tomaat, de aardbei (drinken: het sap)*

Ontbijt

Plaat 4 *de broodjes (drinken: het sap)*

Plaat 5 *de broodjes, de yoghurt, de muesli, de eieren, het meel, de boter, de pannenkoeken*

U gaat daarna in op de vraag wie wat lekker vindt en gebruikt net als in het verhaal *houden van/ graag lusten/ lekker vinden* door elkaar. Vertel met flitskaarten en eventueel smileys wat u zelf lekker vindt. Zie ook de [online oefening](#).

Wie	Wat		Wie	Wat	
Elena	hagelslag		Mama	jam	
Papa	honig		Sophie	pindakaas	

Afsluiting

Laat de kinderen thuis deze [online oefening](#) doen.

Les 2

Video

De leerlingen kijken en luisteren nog eens naar het filmpje [Elena maakt een lekker ontbijt](#). Ze hebben werkblad 1 en strepen aan welk eten en drinken in de video voorkomt. Als dit te moeilijk is, doet u het prentenboek. De onderstreepte woorden zijn dus nieuw voor de leerlingen.

Plaat 1 *de pizza, de taart, de bananen, de slagroom (drinken: de cola)*

Plaat 2 *het brood, de broodjes, de boter, de jam, de honing, de pindakaas, de hagelslag*

Plaat 3 *de appel, de sinaasappel, de peer, de banaan, de tomaat, de aardbei (drinken: het sap)*

Plaat 4 *de broodjes (drinken: het sap)*

Plaat 5 *de broodjes, de yoghurt, de muesli, de eieren, het meel, de boter, de pannenkoeken*

Ontbijt

Vies of lekker?

Vertel de klas dan dat u een top 3 gaat samenstellen van dingen die je kunt eten/drinken. Wijs één leerling aan die gaat tellen en de score opschrijft. Laat dan de desbetreffende flitskaarten een voor een zien. Vraag leerlingen te gaan staan als ze het lekker vinden en te blijven zitten als ze het niet lekker vinden. De leerling die de score bijhoudt telt hoeveel leerlingen er staan. Ondertussen vraagt u willekeurig aan leerlingen of ze iets lekker vinden of niet. Leerlingen antwoorden in hele zinnen.

Leerkracht: *Vind je van cola lekker? Lust je graag cola?*

Leerling A: *[staat] Ja, ik vind cola lekker.*

Leerling B: *[zit] Nee, ik vind cola niet lekker.*

Leerkracht: *Lust je graag pizza? Vind je pizza lekker?*

Leerling A: *[staat] Ja, ik vind pizza lekker.*

Leerling B: *[zit] Nee, ik vind pizza niet lekker.*

Wat is de top-3 in de klas?

Bij het ontbijt eet ik ...

Gebruik [flitskaarten](#) van eten en drinken. U kunt een selectie maken om etenswaren aan te bieden. Hang die op om leerlingen steun te bieden tijdens het spel. Speel dan een spel zoals *We gaan op vakantie en nemen mee*:

- *Ik ontbijt en eet een broodje.*
- *Ik ontbijt en eet een broodje met boter.*
- *Ik ontbijt en eet een broodje met boter en jam.*
- *Ik ontbijt en eet een broodje met boter met jam met aardbeien.*

Hoeveel dingen om te eten kunnen de leerlingen onthouden?

De gevoelige bakker

Hang de flitskaarten van *de kaas, de pizza, een pannenkoek het broodje* op het bord. Teken eronder 4 smileys voor de emoties blij, verdrietig, boos en ziek. Leg dan uit dat we bij een speciale bakker zijn: de emotionele bakker. De bakker doet de emoties van de klanten na. Komt een klant blij binnen, dan is de bakker ook aldoor blij. Is de klant boos, dan is de bakker ook het hele gesprek boos. Wijs een bakker en vier klanten aan. De klanten overleggen op de gang wat ze gaan kopen en welke emotie ze ieder gaan uitbeelden. Dan komen ze allemaal binnen en kopen een voor een iets bij de bakker. Veel plezier! Oefen dit een paar keer.

- *Hallo! Goiedag. Wat mag het zijn?*
- *Een broodje kaas graag? [Een stuk pizza graag? Een pannenkoek graag?]*
- *Een broodje kaas? [Een groot of een klein stuk? Een pannenkoek?]*
- *Ja, een broodje kaas. [Een klein stuk graag. Ja een pannenkoek graag.]*
- *Alsjeblieft. Anders nog iets?*

Ontbijt

- *Nee, dankjewel.*
- *Dat is dan 3 Euro.*
- *Alsjeblieft.*

Gatsie groen

In de cursus *Hotel Hallo* vind je een prachtig liedje over gezond en groen *Gatsie groen!* U vindt het liedje o.a. op [YouTube](#). De tekst vindt u hieronder.

	<p>Eet je bord leeg Pak je vork, pak je mes, Neem een hap, Je lust het best.</p> <p>Eet je bord leeg Maar ik schuif mijn bord opzij, Ik zit vol, er kan niets bij.</p> <p>Boontjes, broccoli en erwtjes en sla zijn groen.</p>	<p>Groen kan ik niet eten, daar kan ik niets aan doen.</p> <p>Soep met groenten en nasi met kip zijn vast heel gezond. Maar ik zie groene stukjes. Dus het kan niet in mijn mond.</p> <p>Gatsiedarrie, jakkiedarrie, groen, gruwelgroen Getsiederrie, jakkiebakkie, gruwelgroen</p>
---	--	---

Afsluiting

Laat de kinderen [online](#) oefeningen doen.

Les 3

Start de les met het delen van de klas in groepen. Vraag iedere groep om minstens twee etenswaren te noemen in een bepaalde categorie: groente, fruit, eten voor de lunch, lievelingseten. Een andere groep noemt zoveel mogelijk dingen op om te drinken.

Maak het verhaal

Geef dan een leerling de geprinte versie van [het prentenboek](#). Kan hij/zij het prentenboek in de goede volgorde in de klas ophangen? Wijs dan de platen een voor een aan en zeg er een aantal zinnen bij. De leerlingen beelden uit wat u erover vertelt. De oefening van de goede volgorde kunt u ook [online](#) laten doen.

Mmmmmmm.....

Laat de leerlingen zoveel mogelijk eten en drinken noemen. Schrijf die in een lijst van een stuk of 12 woorden op het bord.

Teken dan twee grote cirkels op het bord die elkaar in het midden overlappen (een zogenaamd Venn-diagram). Schrijf links het woord *feest* en schrijf rechts het woord *gezond*.

Laat leerlingen opnieuw eten en drinken noemen. Waar past het in het diagram:

- Eet je het op een feestje en is het gezond? Dan past het in het midden.
- Eet je het op een feestje en is het ongezond? Dan past het links.
- Eet je het niet op een feestje en is het gezond? Dan past het rechts.

De meeste stemmen gelden.

Ontbijt

We gaan naar een feestje en ...

Speel het spel *We gaan op vakantie en nemen mee ...*, maar nu met eten voor een feest. Begin met de zin *Ik ga naar een feestje en eet ... taart*. Wijs dan een leerling aan die herhaalt wat u zegt en zijn of haar favoriete eten toevoegt. De volgende leerling herhaalt wat de eerste leerling zei en voegt zijn of haar eigen eten toe. Ga zo verder. Speel dit eenmaal als klas. Speel dan het spel in groepjes van 4 -6. Help de leerlingen door plaatjes van eten te laten zien op het bord (zie o.a. werkblad 1).

Klassenfeest!

Stel je voor dat er een klassenfeest is. Wat moet er dan te eten en te drinken worden gehaald? De leerlingen gaan elkaar interviewen. Zo kan de klas erachter komen welk eten en drinken favoriet zijn. Deze dialoog staat ook [online!](#)

*We hebben een klassenfeest.
Leuk! Wat wil je graag eten?
Ik vind chips lekker.
Okay, 2 punten.
Wat vind je nog meer lekker?
Taart.
Okay, 1 punt.
Dankjewel.
Graag gedaan.*

Bingo

Laat de leerlingen de plaatjes van het werkblad 1 losknippen. Ze kiezen er 5 die ze voor zich op de tafel leggen. De andere plaatjes leggen ze als stapeltje op de hoek van de tafel. Tijd voor Bingo!

Deel dan werkblad 2 uit. Leerlingen moeten om de beurt aan elkaar vragen wat ze het liefst willen en ook lekker vinden. Wat ze het allerliefst willen, krijgt 2 punten; wat ze ook lekker vinden krijgt 1 punt. De rest krijgt geen punten. Iedere leerling moet drie klasgenoten interviewen. Als ze klaar zijn leveren ze alles in. De volgende les kunt u aangeven wat het meest populaire eten was. Deze oefening staat ook [online](#).

Lied

Zie les 2.

Afsluiting

Laat de kinderen [online oefeningen](#) doen.

Les 4

Bespreek de uitslag van de enquête uit de vorige les: welk eten en drinken zijn favoriet? Vraag een aantal leerlingen om dingen te noemen dat je kunt eten op een feestje. Laat dan

Ontbijt

een aantal leerlingen vertellen wat ze het liefst eten op hun verjaardag: *Op mijn verjaardag eet ik het liefst ...*

Verjaardagsfeestje

Oefen met de leerlingen het gesprek uit les 3 nogmaals in tweetallen. De leerlingen gaan elkaar bevragen zoals in de vorige les, maar nu voor hun eigen verjaardagsfeest. De leerlingen kunnen ook zelf iets verzinnen. Ze interviewen ieder twee klasgenoten.

Lekker of niet lekker

Leg de leerlingen een dilemma voor: wat zouden ze het lekkerst (of minst vies) vinden om te eten. Ze moeten kiezen voor optie 1 of 2 door hun hand op te steken. Laat eerst de tijd weg, zeg daarna de tijd erbij (eventueel met een getekende klok erbij) (zie verder thema tijden).

Wat vind je het lekkerst?

		optie 1	optie 2
I	09.00 uur	broodje met hagelslag	broodje met pindakaas
II	12.00 uur	tomatensoep	kippensoep
III	18.00 uur	pasta	pizza
IV	15.00 uur	citroenijs met slagroom	aardbeienijs met chocola
V	13.00 uur	pannenkoek met jam	pannenkoek met suiker
VI	20.00 uur	appeltaart	slagroomtaart

Uiteraard kunt u uw eigen (absurde) combinaties verzinnen: *worst met mayonaise/ pannenkoek met slagroom, aardbeienpizza, etc.*

Afsluiting

Laat de kinderen [de getallen](#) oefenen.

Les 5

Wat is het?

Bekijk samen met de leerlingen werkblad 1. U kunt eerst vragen of ze nog weten hoe de dingen in het Nederlands heten (of ze online laten oefenen). Daarna deelt u het samen met de kinderen in. *Wat is gezond? Wat is niet gezond? Wat is zoet? Wat is zuur? Wat is warm? Wat is koud?* U laat telkens de desbetreffende flitskaarten zien en verduidelijkt de begrippen zoet en bitter met uw gezicht. Zie ook de [online oefening](#)!

Laat dan drie [flitskaarten](#) zien: van *de chocola, het broodje, de sla*. Stel telkens vragen waarop u zelf ja of nee zegt. De leerlingen moeten raden dat u denkt aan de chocola. *Is het bruin. Ja. Is het zoet. Ja! Is het gezond. Nee! Is het warm? Nee! Wat is het?* Kies dan drie flitskaarten: *de sinaasappel, de banaan, de citroen*. Stel vragen en geef het antwoord. *Is het zuur? Ja! Is het gezond! Ja. Is het oranje? Nee!*

Deel werkblad 1 uit en benoem nog eens de woorden. U doet het nog eens voor met een van de leerlingen. De leerlingen gaan in tweetallen het spel spelen met behulp van het

Ontbijt

werkblad. *warm – koud – zoet – zuur - gezond – niet gezond* - [kleur] Als ze niet op het werkblad schrijven kunt u het later nog gebruiken om bingo te spelen.

Gatsie groen

Zie 9.2.

Bingo

Laat de leerlingen nog een keer de plaatjes van het werkblad 1 losknippen. Ze kiezen er 5 die ze voor zich op de tafel leggen. De andere plaatjes leggen ze als stapeltje op de hoek van de tafel. Tijd voor Bingo!

Les 6

De u/oe (herhaling uit thema kleding)

Herhaal nog een keer het verschil tussen de u en de oe aan de hand van het werkblad uit thema kleding.

Placemat

Deel een blad uit (werkvorm placemat). Leerlingen mogen iets tekenen dat ze eten en drinken bij het ontbijt. U kunt de leerlingen helpen door hen te wijzen op online woordenboeken om hun eten en drinken op te zoeken.

Doe dan een gesprekje voor als voorbeeld. Schrijf eventueel de vragen op het bord.

Leerkracht: *Wat eet je graag?*

Leerling: *Ik eet graag een broodje met kaas.*

Leerkracht: *Wat drink je graag?*

Leerling: *Ik drink graag sap.*

Leerlingen gaan elkaar bevragen over de placemat. Doe dat door de activiteit binnencirkel-buitencirkel.

Lezen – lange en korte ei

Werkblad 3. De leerlingen zoeken de woorden met de ei-klank die de weg door het doolhof vormen. Deze klank wordt in het Nederlands aangegeven met een lange ij of korte ei. Een leerling mag naar boven, beneden, links en rechts maar niet schuin. De woorden met ei-klank kleuren ze rood. Daarna omcirkelen ze alle dingen die men kan eten en drinken.

Afsluiting

Laat de kinderen [online oefeningen](#) doen.

Les 7

Besprek het huiswerk: waren er nog vragen? Vraag dan een aantal leerlingen wat ze hebben gegeten en gedronken bij hun ontbijt.

Ontbijt

Vind iemand die...

Speel een spel. Leerlingen moeten steeds op zoek gaan naar iemand die hetzelfde antwoord op een vraag geeft als de ander. Ze lopen door de klas en herhalen de vraag die u stelde. Als ze iemand hebben gevonden die hetzelfde antwoord geeft als zij zelf, blijven ze samen staan. Dus ze zoeken iemand die hetzelfde (niet) lekker vindt. *Wat vind je (niet) lekker?* Leerlingen zoeken een maatje.]

Andere vragen:

- *Wat eet je bij het ontbijt?*
- *Wat eet je in de pauze?*
- *Wat drink je graag?*

Lied

Herhaal nog een keer het lied [Gatsie groen](#).

Menu

Laat de leerlingen in tweetallen werken. Deel een leeg blad uit. Het is een oningevulde menukaart van een lunchzaak. Vraag de leerlingen om hun eigen lunchkaart samen te stellen. Ze mogen woorden gebruiken die ze hebben geleerd of hun eigen woorden verzinnen. Ook mogen ze hun lunchzaak hun eigen naam geven. Bewaar de menukaart voor de volgende opdracht en de volgende les.

Thuiswerk

Laat de kinderen de woorden op werkblad 1 in hun moedertaal schrijven.

Les 8

Bingo

Werkblad 1. Speel nogmaals Bingo zoals in les 5 om de kernwoorden en herhalingswoorden goed in te slijpen. Laat de leerlingen de plaatjes van het werkblad losknippen. Ze kiezen er 5 die ze voor zich op de tafel leggen. De andere plaatjes leggen ze als stapeltje op de hoek van de tafel.

Eet smakelijk!

Schrijf op het bord de woorden *de limonade* en *het broodje kaas*. Oefen dan de volgende [gesprekjes](#):

- <i>Hallo.</i>	- <i>Ik heb ook honger.</i>
- <i>Hallo!</i>	- <i>Wat wil je eten?</i>
- <i>Wat mag het zijn?</i>	- <i>Een broodje kaas alsjeblieft?</i>
- <i>Ik heb dorst.</i>	- <i>OK! een glas limonade en een broodje kaas.</i>
- <i>Wat wil je drinken?</i>	- <i>Dankjewel.</i>
- <i>Limonade graag!</i>	- <i>Eet smakelijk.</i>
- <i>OK.</i>	- <i>Dankjewel!</i>

Ontbijt

Laat de leerlingen het dan in tweetallen oefenen via binnenkring-buitenkring. De Leerlingen in de binnenkring zijn de obers/serveersters en de leerlingen in de buitenkring zijn de klanten. Laat de binnenkring een aantal keren naar links opschuiven en de buitencirkel naar rechts.

Lekker!

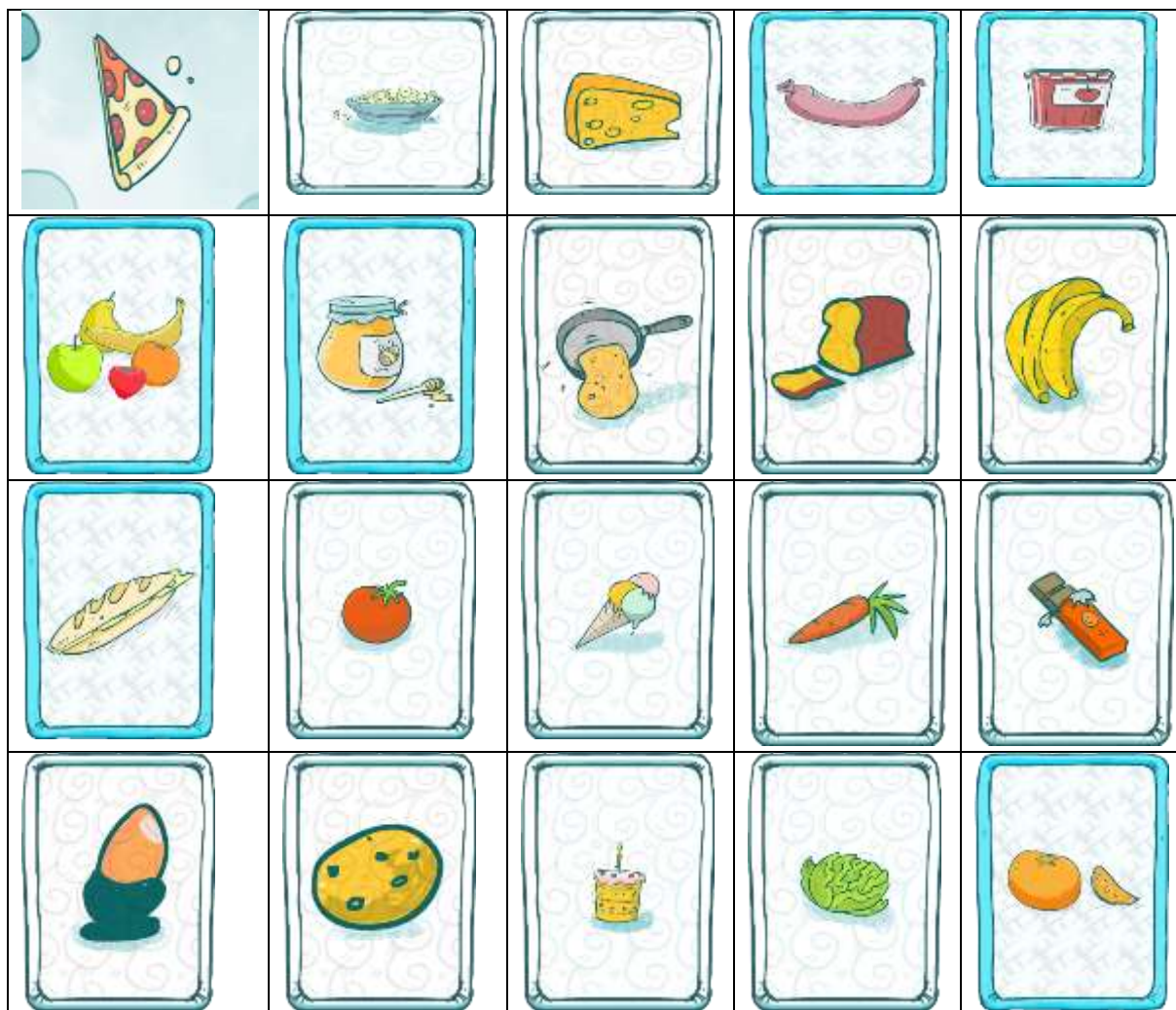
Lunchkaart van de vorige les. Laat een derde van de leerlingen hun menukaart uitstallen op hun tafel; zij zijn de lunchroomhouders. De andere leerlingen gaan in tweetallen lunchen bij hen. Iedere klant bestelt één iets om te eten en één drankje van de menukaart. De lunchroomhouder staat ze beleefd te woord. Wissel tweemaal zodat iedereen tweemaal klant is en eenmaal lunchroomhouder.

Afsluiting

Als u als leerkracht ook graag wil weten of een leerling vooruitgang boekt en of een leerling de aangeboden lesstof tot zich heeft genomen, kunt u naast uw observaties er ook voor kiezen de leerlingen een korte woordtoets af te nemen.

Ontbijt

Werkblad 1

Ontbijt

Werkblad 2

Wat vind je lekker?

		<i>Leerling 1</i>	<i>Leerling 2</i>	<i>Leerling 3</i>
	de pannenkoek			
	de kaas			
	de pizza			
	de chips			
	de taart			
	het ijsje			
	<i>Totaal</i>			

Ontbijt

Werkblad 3

Bekijk het doolhof hieronder. Je moet de weg van het ene grijze vakje (linksboven) naar het andere grijze vakje (rechtsonder) vinden.

Hoe doe je dat?

- Begin links bovenin bij het getal 2 in het grijze vakje.
- Lees het woord hardop voor. Let erop of er een ei-klank in zit. Ja? Kleur het woord dan **rood**.
- Zoek dan het woord in een hokje ernaast of eronder dat de ei-klank heeft. Heeft 6 een ts-klank? Nee. Heeft *vijf* een ei-klank? Ja! Kleur die rood.
- Ga naar links, recht, boven of beneden van het eerste naar het laatste grijze vakje rechtsonder. Je mag niet schuin.

Een paar hokjes zijn voorgedaan.

5	6	groen	knie	hoofd	water
glijbaan	ei	citroen	sla	pannenkoek	fruit
7	hoofdpijn	tand	slagroom	boter	leeuw
kaas	aardbei	klein	ananas	honig	groente
tong	dokter	ijs	pleister	kort	geel
10	sap	drinken	tijger	snijden	spijkerbroek
tellen	sinaasappel	broodje	juf	lang	kijken
brood	leeuw	opa	poes	glas	blij

Welke woorden kun je eten of drinken? Omcirkel die!